

Zin in leren! Zin in leven!

T0tn2 Nadenken over de belangrijkste aspecten van het taalsysteem. Daarbij taalbeschouwelijke termen gebruiken.

- Onderzoeken van betekenis van woorden en woordgroepen
- Hanteren van woordleerstrategieën

WDgk1 Inzicht verwerven in hoeveelheden en daarbij woorden gebruiken zoals veel, weinig, ...

Didactiek

Het viertaktmodel:

Vorbewerken (prikkel, netwerk openen)

Semantiseren (betekenis geven)

Consolideren (inoefenen, inprenten, min. 7x herhalen)

Controleren (gekend, onthouden)

Woordselectie: (Kienstra)

4 vragen:

- Welke woorden zijn onbekend bij de meerderheid?
- Komen de woorden op natuurlijke wijze aan bod?
- Worden de woorden vaak gebruikt?
- Is het woord betekenisvol en nuttig?

Woordenschatverwerving:

Incidenteel (toevallig)

Intentioneel (doelgericht)

impliciet (onbewust leren)

expliciet (bewust leren)

WAT

Woordenschat is een verzameling woorden die een taal of een persoon rijk is.

Woordenschat is belangrijk om te kunnen functioneren op school en in de maatschappij. Woordenschat verwijst naar de woorden die we kennen om effectief met anderen te kunnen communiceren. Het verwerven van een goede woordenschat is één van de cruciale componenten van de mondelinge taalontwikkeling maar speelt ook een belangrijke rol bij de leesontwikkeling.

Hoe meer **TAAL** je hebt, hoe rijker je interacties met anderen en hoe vlotter je kan uitdrukken wat je denkt en voelt.

Woordenschatonderwijs

Praktijkvoorbeelden binnen de krachtige leeromgeving

- Vertrek vanuit de belevingswereld van de leerlingen.
- Brainstorm om het BC in te leiden en maak een woordenweb.
- Maak categorieën en zorg voor netwerkopbouw.
  - o Labelen: op een voorwerp wordt een etiket geplakt (vb. vis).
  - o Categoriseren: ieder label verwijst naar een categorie van dingen (vb. verschillende zwemmende dieren)
  - o Netwerkopbouw: ieder woord is verbonden met andere woorden. (vb. vissen vangen)
- Herhaal belangrijke woorden minstens 7 keer in verschillende contexten.
- Maak de transfer naar de hoeken in de klas.
- Zorg de hele dag door voor een rijk taalaanbod en een taalstimulerende omgeving.
- Voer gesprekken in kleine kring.
- Gebruik voorwerpen, boeken, foto's, schema's, ... om je gesprek diepgang te geven.
- Doe aan betekenisonderhandeling: onderhandel samen met de leerlingen over de betekenis van woorden en zoek daarbij naar omschrijvingen, synoniemen, relaties, handelingen, ...
- Beeld woorden uit.
- Speel in op wat leerlingen aanbrengen (= responsieve interactiestijl).
- Speel mee in de hoeken.
- Bied veel spreekruimte aan je leerlingen (tijdens lunchmomenten, routinemomenten, ...)
- Werk met (prenten)boeken.
- Wereldoriëntatieactiviteiten zijn vaak rijke woordenschatmomenten.
- Maak gebruik van de natuurlijke nieuwsgierigheid van de leerlingen.
- Stimuleer de leerlingen om oplossingsgericht te denken.

Extra ondersteuning en remediëring

- Gebruik woorden die verwijzen naar concrete dingen in het hier-en-nu (geen geïsoleerde woordenkaartjes)
- Gebruik woorden die actiegericht zijn.
- Zorg voor activiteiten waarin gehandeld en herhaald kan worden, waarin eigen emoties en beleving kansen krijgt.
- Zeg wat je toont en toon wat je zegt - gebruik gebaren, mimiek, intonatie en visualiseer!
- Ga positief om met de thuistaal.
- Gebruik korte zinnen maar wel correcte zinnen.
- Leg de lat hoog genoeg: vermijd moeilijke woorden niet maar leg ze uit.
- Herhaal belangrijke woorden minstens 7 x in verschillende betekenisvolle contexten.
- Maak gebruik van digitale prentenboeken.